

“DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ” KONULU ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK HARİTALANDIRILMASI

Serdar ÇUKUR¹

Öz

Bu çalışmanın gayesi, “Dünya Ticaret Örgütü” konulu eserlerin ayrıntılı bir şekilde incelemek hedeflenilmektedir. Bu hedef doğrultusunda nicel verilerden istifade edilerek yapılan analizlerle bilim insanlarının araştırmalarının kolaylaştırılması amaçlanılmaktadır. Çalışmada, Web of Science, bibliyometrik analiz ve Vosviewer yazılım programı kullanılmıştır. Ayrıca bu çalışmada ulaşılan bazı sonuçlardan vardır. Birincisi, 1985-2025 yılları arasında yayınlanan makaleden kitap bölümüne kadar 13607 esere ulaşılmıştır. Bu yıllar arasında en çok eser 2009’da ve en fazla çalışma türü de makale’dir. İkincisi, 13607 eser İngilizceden İspanyolcaya kadar çeşitli diller yazılmış ve en fazla kullanılan dil ise İngilizcedir. Üçüncüsü, eser arasında en fazla çalışmaya sahip olan kişi, Petros C. Mavroidis’dir. Dördüncüsü, en fazla eserin yayınlandığı devlet, Amerika Birleşik Devletleridir. Beşincisi, eserlerin yayınlandığı yayınevleri noktasında Cambridge University Press ilk sırada bulunmaktadır. Sonuncusu ise eserlerde kullanılan anahtar kelimeler içinde en çok tekrar edilen kelimenin “World Trade Organization (WTO)” olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dünya Ticaret Örgütü, Petros C. Mavroidis, Bibliyometrik Analiz, Cambridge University Pres, WOS.

BIOMETRIC MAPPING OF STUDIES ON “WORLD TRADE ORGANIZATION”

Abstract

This study aims to provide a detailed examination of works on the World Trade Organization (WTO). Researchers utilized quantitative data and conducted a bibliometric analysis to facilitate further research. Web of Science, bibliometric analysis and Vosviewer software program were used in the study. They identified 13,607 works published between 1985 and 2025. The highest number of works was recorded in 2009, with articles being the most common publication type. These works were written in various languages, with English being the most predominant. Petros C. Mavroidis had the highest number of contributions among the studied works, and the United States of America was the country with the highest publication rate. Cambridge University Press ranked first among the publishing houses for these works. Lastly, the most frequently repeated keyword among the analyzed works was "World Trade Organization (WTO)".

---

¹ Doktora öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-Mail: serdarcukur5@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1394-0934.

Keywords: World Trade Organization, Petros C. Mavroidis, Bibliometric Analysis, Cambridge University Pres, WOS.

Giriş

Günümüzde adını sıklıkla duyduğumuz uluslararası hukuk terimi, eski Türkçe’de çeşitli adlandırılmalar üzerinden tarif edilmiştir. Bunlar; “Devletler Hukuku”, “Hukuku Düvel”, “Arsulusal Hukuk”, “Beynelmilel Hukuk” vb. Bu terim ayrıca çeşitli dillerde Almanca’da “Völkerrecht” (Alsan, 1947: 20), Fransızca’da “Droit International” (Ünal, 2005: 27), İngilizce’de “International Law” (Meray, 1956: 53-54) şeklinde bilinmektedir. Bu terim özelinde adlandırmada yaşanan farklılık, tanımlanmasında da yaşanmaktadır. Bunlardan birincisi, Rolando Quadri tarafından uluslararası hukuk, “*uluslararası hukuk kişileri arasındaki ilişkileri düzenleyen kurallar bütünüdür*” (Reçber, 2020: 5) şeklinde tanımlanmaktadır. Diğeri ise uluslararası hukuk, “*uluslararası toplumun üyeleri arasındaki ilişkileri düzenleyen kurallar bütünüdür*” olarak tanımlanmaktadır (Sur, 2011: 1). Sonuncusu ise uluslararası hukuk, “*uluslararası hukukun özel sujeleri olan devletlerin karşılıklı davranışlarını düzenleyen normların oluşturduğu bir hukuk dalı*” (Ünal, 2005: 25) şeklinde tarif edilmektedir. Uluslararası hukukun özelinde yapılan bu tanımlar irdelendiğinde tanımlarda uluslararası hukuk kişilerine vurgu yapıldığı görülmektedir. Uluslararası hukuk kişileri de üç başlık altında sıralanabilir: Devletler, uluslararası örgütler ve devlet niteliğine sahip olmayan insan topluluklar (Pazarcı, 2020).

Uluslararası hukuk kişilerinden uluslararası örgütlere dair kavramsal olarak çeşitli tanımlar üzerinden izah edilmektedir. Bunlardan birincisi, *ulus devletler arasında çok taraflı antlaşma ile kurulan ve ulusal sınırları aşan resmi kurumsal yapılardır* (Evans & Newnham, 2007: 631). İkincisi, *uluslararası örgütler, devletlerin tek başlarına gerçekleştiremeyecekleri amaçları kurumsal bir yapı altında ulaşmak adına kurdukları ve bu doğrultuda birtakım yetki ve işlevlerle donattıkları hukukî yapılardır* şeklinde tanımlanabilir (Çoşkun, 2024: 22). Diğeri, *uluslararası örgütler devletler tarafından aralarındaki bir anlaşmayla kurulan, kendi bünyesinde organlar barındıran, kendi yasal düzenlemelerine sahip oluşumlardır* olarak tanımlanabilir (Erdaş, 2023: 23). Sonuncusu, genel olarak, “*bir ya da daha çok sayıda devletin, belirli bir alanda işbirliğini*

gerçekleştirmek için otonom davranabilecekleri özgül organlar bütünü” şeklinde tarif edilmektedir (Bedeoğlu, tarih yok: 16). Uluslararası örgütlere dair yapılan tanım üzerinden bazı vurgulara rastlanıldığı görülmektedir: i) Bir antlaşma ile kurulmaları, ii) Organa / organlara sahip olmaları; iii) Çeşitli yetkilere sahip olmaları ve iv) İşbirliği.

Uluslararası örgütlerin tarif edilmesinde yaşanan çeşitliliğe uluslararası örgütlerin sınıflandırılmasında da rastlanılmaktadır. Bunlar: i) *amaçlarına göre*, ii) *üye sayısına göre*, iii) *sürelerine göre*, iv) *coğrafi dağılıma göre*, v) *faaliyetlerin öncelikli konusuna göre*, vi) *faaliyet alanlarının sayısal yoğunluğuna göre*, vii) *üyeler arasında ortak motiflerin bulunmasına göre*, viii) *görevlerine göre*, ix) *karar alma yetkisine göre*, x) *aktör tipine göre*, xi) *üyelerin refah durumuna göre*, xii) *benimsenen örgüt modeline göre*, xiii) *kuruluş ve gelişim zamanına göre*, xiv) *yatırım başarısına göre* ve xv) *oylama yöntemine göre* (Bedeoğlu, tarih yok: 17-27).

Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization), 1995 yılında kurulmuştur. 166 üyesi bulunan örgütlenmenin merkezi İsviçre'nin Cenevre şehrinde bulunmaktadır. Ayrıca örgütlenme dört organ üzerinden dizayn edilen bir yapıya sahiptir: Bakanlar Konferansı, Genel Konsey, Genel Direktör ve Anlaşmazlıkların Halli Organı. (World Trade Organization, tarih yok). Ayrıca, örgüt bünyesinde çeşitli denetim mekanizmaları bulunmaktadır: Danışma, panel ve temyiz (Akıl, 2021: 372-375).

Tüm bunların yanı sıra Örgütün temel amacı, *uluslararası ticaretin serbestleştirilmesini* sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesinde özelinde Örgütlenmenin esas aldığı temel ilkeleri şunlardır: i) *En çok kayırlan ülke*, ii) *Tarifeler yoluyla korunma*, iii) *Ulusal muamele*, iv) *Gümrük vergilerin indirilmesi ve indirilen oranların konsolide edilmesi* (Ateş, 2012: 205-206).

Literatür Taraması: Dünya Ticaret Örgütü Konusunda

Çalışmanın bu kısmında 5 Ocak 2025'de WOS'ta Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization) anahtar kelimesi üzerinden yapılan tarama sonrasında ulaşılan çalışmalara yer verilecektir.

Tablo 1: Dünya Ticaret Örgütü Konulu İlk 30 Eser (Atıf'a göre)

Yazar- Yıl	Çalışmanın Başlığı	Çalışma Türü	Araştırma Alanları	Atf
Brandt, Van Biesebroeck, & Zhang (2012)	Creative accounting or creative destruction? Firm-level productivity growth in Chinese manufacturing	Makale	Ekonomi	1248
Zhu, Sarkis, & Geng (2005)	Green supply chain management in China: Pressures, practices and performance	Makale	Ekonomi	885
Hanjra & Qureshi (2010)	Global water crisis and future food security in an era of climate change	Makale	Tarım; Ekonomi	822
(Bloom, Draca, & Van Reenen (2016)	Trade Induced Technical Change? The Impact of Chinese Imports on Innovation, IT and Productivity	Makale	Ekonomi	627
Rose (2004)	Do we really know that the WTO increases trade?	Makale	Ekonomi	623
Zhu & Sarkis (2006)	An inter-sectoral comparison of green supply chain management in China: Drivers and practices	Makale	Bilim & Teknoloji; Mühendislik; Çevre	543
Barham (2003)	Translating terroir: the global challenge of French AOC labeling	Makale ; Bildiri	Coğrafya	500
Helfer & Slaughter (1997)	Toward a theory of effective supranational adjudication	Gözden Geçirme	Hukuk	477
Büthe & Milner (2008)	The politics of foreign direct investment into developing countries: Increasing FDI through international trade agreements?	Gözden Geçirme	Kamu & Hukuk	445
Brandt, Van Biesebroeck, Wang, & Zhang (2017)	WTO Accession and Performance of Chinese Manufacturing Firms	Makale	Ekonomi	416
Shih & Fang (2004)	The use of a decomposed theory of planned behavior to study Internet banking in Taiwan	Makale	İşletme; Ekonomi; Bilgisayar Bilimi	402
Wade (2003)	What strategies are viable for developing countries today? The World Trade Organization and the shrinking of 'development space'	Makale	Ekonomi; Uluslararası İlişkiler; Siyaset Bilimi	375
Sweet & Mathews (2008)	Proportionality Balancing and Global Constitutionalism	Gözden Geçirme	Uluslararası İlişkiler; Hukuk	370

Handley & Limão (2017)	Policy Uncertainty, Trade, and Welfare: Theory and Evidence for China and the United States	Makale	Ekonomi	368
Zurn, Binder, & Ecker-Ehrhardt (2012)	International authority and its politicization	Makale	Uluslararası İlişkiler; Siyaset Bilimi	355
Long, Liu, Li, & Chen (2010)	Building new countryside in China: A geographical perspective	Makale	Çevre Çalışmaları	351
Subramanian & Wei (2007)	The WTO promotes trade, strongly but unevenly	Makale	Ekonomi	345
Steinberg (2002)	In the shadow of law or power? Consensus-based bargaining and outcomes in the GATT/WTO	Gözde n Geçirme	Uluslararası İlişkiler; Siyaset Bilimi	344
Koopman, Wang, & Wei (2012)	Estimating domestic content in exports when processing trade is pervasive	Makale	Ekonomi	310
Schnietz & Epstein (2005)	Exploring the Financial Value of a Reputation for Corporate Social Responsibility During a Crisis	Makale	İşletme	294
Sell & Prakash (2004)	Using ideas strategically: The contest between business and NGO networks in intellectual property rights	Makale ; Bildiri	Uluslararası İlişkiler; Siyaset Bilimi	291
Lu, Tao, & Zhu (2017)	Identifying FDI spillovers	Makale	Ekonomi	289
Francois & Hoekman (2010)	Services Trade and Policy	Makale	Ekonomi	281
Liu & Qiu (2016)	Intermediate input imports and innovations: Evidence from Chinese firms' patent filings	Makale	Ekonomi	278
Michael DeLuca & Peeples (2002)	From public sphere to public screen: Democracy, activism, and the "violence" of Seattle	Makale	İletişim	256
Simma (2006)	Of planets and the universe: Self-contained regimes in international law	Gözde n Geçirme	Uluslararası İlişkiler; Hukuk	255
Shaffer & Pollack (2010)	Hard vs. Soft Law: Alternatives, Complements, and Antagonists in International Governance	Gözde n Geçirme	Hukuk	251
Horn, Mavroidis, & Sapir (2010)	Beyond the WTO? An Anatomy of EU and US Preferential Trade Agreements	Makale	İşletme; Finans; Ekonomi; Uluslararası İlişkiler	250
Lu & Yu (2015)	Trade Liberalization and Markup Dispersion: Evidence from China's WTO Accession	Makale	Ekonomi	248
Benvenisti & Downs (2007)	The Empire's new clothes: Political economy and the fragmentation of international law	Makale	Hukuk	248

Sonuç olarak, Tablo 1'de Dünya Ticaret Örgütü konusunda çeşitli dönemlerde birçok yazar tarafından farklı araştırma alanlarını içerisinde

yer alan yoğunluk olarak makale üzerinden icara edilen eserlerin WOS'ta yayınlandığı tespit edilmiştir.

Yöntem ve Bulgular

Çalışmada, tercih edilen analiz türü, bibliyometridir. Bibliyometrik analiz, konulardan referanslara kadar çeşitli aşamaları bünyesinde barındırmasının yanı sıra, eserlerin frekans, sosyal ağ ve atıf analiz gibi çeşitli parametreleri içermektedir (Evren & Kozak, 2014: 67). Bu analiz türüne dair bilim insanları tarafından çeşitli çalışmalara rastlanılmaktadır. Örneğin, işletme (Dang & Motohashi, 2015), kamu yönetimi (Meerow, Newell, & Stults, 2016), mühendislik (Zyoud & Fuchs-Hanusch, 2017), eğitim (Dornik, Vidmar, & Žumer, 2005) ve iletişim (Kim & McMillan, 2008).

Çalışmada tercih edilen yazılım programı, Vosviewer'dir. Bu yazılım programının kullanılmasının özünde ise programın birçok parametreyi içermesi yatmaktadır. Bu parametrelerde, kullananlara da kolaylık veya avantaj sağlamaktadır.

Çalışmada kullanılan verilere, Web of Science (WOS) veri tabanı vasıtasıyla ulaşılmıştır. WOS, bilimsel olarak araştırma yapan ve çalışma icra eden bilim insanları ve araştırmacılar tarafından önemli bir alan olarak görülmesi, bu veri tabanının tercih edilmesinde önemli bir seçenek olmuştur. WOS'ta "World Trade Organization" anahtar kelimesi üzerinden yapılan taramaya sınırlama olarak konular ve ilave olarak da "WTO" ve "World Trade Organization" anahtar kelimelerin dahil edilmesi sonrasında 1985-2025 yılları arasında yayınlanan 13607 esere tespit edilmiştir.

Bu çalışmanın gayesi, özet kısmında yer verildiği üzere, "Dünya Ticaret Örgütü" ile ilgili eserlere dair ayrıntılı incelemenin yanı sıra, konu temelinde literatürün görünümünden model oluşturmaya kadar çeşitli amaçlarda hedeflenilmektedir. Bu hedeflenme temelinde bu çalışmada "Yıl, Çalışma Türü, Dil, Devlet, Yayınevi, Yazar ve Anahtar Kelime" şeklinde sıralama üzerinden çeşitli başlıklar üzerinden analiz yapılacaktır.

Tablo 2: Eserlerin Yıl- Sayısal Dağılımı (WOS)

Eser Yılı	Toplam Eser Sayısı	Eser Yılı	Toplam Eser Sayısı
1985	1	2007	609
1986	1	2008	609
1988	1	2009	662
1989	4	2010	654
1991	1	2011	628
1992	2	2012	586
1993	2	2013	592
1994	16	2014	616
1995	42	2015	594
1996	79	2016	617
1997	104	2017	587
1998	130	2018	562
1999	180	2019	597
2000	281	2020	562
2001	322	2021	571
2002	307	2022	520
2003	348	2023	471
2004	343	2024	385
2005	461	2025	6
2006	554		

Tablo 2’de WOS’ta “Dünya Ticaret Örgütü” kelimesi üzerinden elde edilen çalışmaların sayısal dağılımları gösterilmektedir. Tablo 2’e göre en az yayının 1985,1986,1988 ve 1991 yıllarında yayınlandığı; en fazla yayın da 2009’da yayınlanmıştır.

Tablo 3: Çalışma Türleri ve Sayısal Dağılım (WOS)

Eserin Türleri	Toplam Eser Sayısı
Makale	10144
Bildiri	1861
Kitap Bölümü	1429
Editöryal İnceleme	631
Kitap İncelemesi	607
İnceleme Makalesi	383
Haber Özgesi	140
Kitap	137
Diğer (mektup, toplantı özeti vb.)	166

Tablo 3’te “Dünya Ticaret Örgütü” konusunda eserlerin çalışma türlerine göre sayısal dağılımı gösterilmektedir. Tablo 3’e göre bu çalışma türleri içerisinde en fazla yoğunluğa ise 10144 eser ile makale (article) sahiptir.

Tablo 4: Eserlerde Kullanılan Diller ve Sayısal Dağılım (WOS)

Eserde Kullanılan Diller	Sayısal Dağılım	Eserde Kullanılan Diller	Sayısal Dağılım
İngilizce	12.844	Çekçe	10
Rusça	207	Korece	9
İspanyol	168	Slovakca	9
Fransızca	96	Ukraynaca	6
Almanca	76	Macarca	4
Portekizce	67	Sırpça	3
Çince	41	Japonca	2
Lehçe	14	Litvanca	2
Türkçe	13	Belirtilmemiş	2
İtalyanca	12	Danimarkaca	1
Norveççe	11	Flemenkçe	1
Hırvatça	10	Galce	1

Tablo 4’te yayınlanan eserlerin yayımlandığı dillere yer verilmiştir. Tablo 4’e göre bu eserlerde yayın dili olarak en fazla İngilizce kullanılırken, en az tercih edilen diller ise Danimarkaca, Flemenkçe ve Galce şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 5: Eserlerin Yayımlandığı Devletler ve Sayısal Dağılım (İlk 30-WOS)

Devletler	Eser Sayısı	Devletler	Eser Sayısı
Amerika Birleşik Devleti (ABD)	2859	Tayvan	205
Çin Halk Cumhuriyeti	1909	Singapur	182
İngiltere	1297	İspanya	182
İsviçre	898	Brezilya	165
Avustralya	778	İskoçya	121
Kanada	739	Danimarka	118
Almanya	495	Polonya	101
Belçika	467	Yeni Zelanda	99
Hindistan	438	İsveç	94
İtalya	438	Güney Afrika	89
Hollanda	349	Avusturya	87
Güney Kore	341	Çek Cumhuriyeti	72
Fransa	328	Endonezya	69
Rusya	326	Norveç	68
Japonya	221	Türkiye	64

Tablo 5’te eserlerin yayınlandığı devletler noktasında sayısal dağılıma yer verilmiştir. Tablo 5’e göre en fazla yayının yapıldığı devlet ABD iken, en az yayının ise Türkiye’de yayınlanmıştır.

Tablo 6: Eser- Yayınevi Dağılımı (İlk 10-WOS)

Yayınevi	Eser Sayısı
Cambridge University Press	1100
Wiley	1092
Oxford University Press	1030
Kluwer Law International	946
Elsevier	895
Taylor & Francis	871
Springer Nature	856
Sage	296
Edward Elgar Publishing Ltd.	286
Emerald Group Publishing	246

Tablo 6’da eserlerin yayınlandığı yayınevleri arasında ilk 10’una dair sayısal verilere yer verilmiştir. Tablo 6’a göre en fazla yayının Cambridge University Press’in ve en az yayının ise de Emerald Group Publishing tarafından yapıldığı görülmüştür.

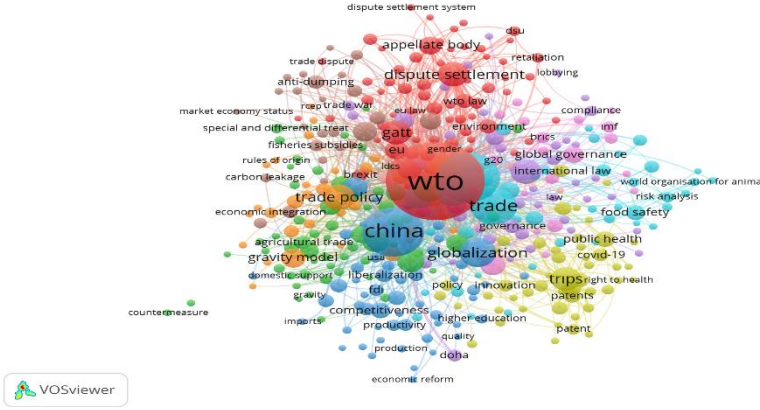
Tablo 7: En Fazla Yayına Sahip Yazarlar (ilk 10- WOS)

Yazar	Eser Sayısı
Petros C. Mavroidis	110
Bernard Hoekman	63
Chad P. Bown	57
William A.Kerr	46
Ernst Ulrich Petersmann	43
Gabrielle Marceau	39
Zhou Weihuan	39
Tania Voon	35
Robert W. Staiger	35
Andrew D. Mitchell	33

“Dünya Ticaret Örgütü” ile ilgili yapılan çalışmalara / esere dair yazarlara dair isimlere ve eser sayısına dair bilgilerin yer verildiği Tablo 7’de sıralan ilk 10’da sıralamanın en üstünde Petros C. Mavroidis (110 çalışma) yer alırken, en altında ise Andrew D. Mitchell (33 çalışma) konumlanmaktadır.

WOS'ta “World Trade Organization” üzerinden ulaşılan eserlere dair anahtar kelimeler üzerinden yapılan analiz sonrasında ortaya çıkan anahtar kelimelerden meydana gelen bağlantı Şekil 1’de resmedilmiştir.

Şekil 1. Eserlerin Anahtar Kelimeleri Bağları Haritası

Anahtar kelimelerin bağlarının resmedildiği Şekil 1’in ortaya çıkması için kriter olarak en az 10 şartı esas alınmıştır. Bu kriterde de 15487 kelime içerisinde 407’sinin uyum sağladığı görülmüştür. Bu uyum sonrasında yapılan analiz ile Şekil 1, 407 birim, 10 küme, 8158 bağlantı ve 16442 toplam bağlantı gücü gibi çeşitli sayısal veriler üzerinden meydana gelmiştir. Ayrıca bu analiz neticesinde anahtar kelimelerin ilk sırasında en çok tekrar edilen kelime 1464 ile “World Trade Organization (WTO)” olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç

Bu çalışmanın gayesi, “Dünya Ticaret Örgütü” konulu eserlerin ayrıntılı bir şekilde incelemek hedeflenilmektedir. Bu hedef doğrultusunda çalışmada, WOS’ta ulaşılan kaynaklardan bibliyometrik analiz üzerinden ve Vosviewer yazılım programı vasıtasıyla yapılan grafiklendirmeye dizayn edilmiştir.

WOS’ta “World Trade Organization (Dünya Ticaret Örgütü)” konulu çalışmalara ilişkin bir tarama yapıldığından 1985-2025 yılları arasında

yayınlanan 13607 esere ulaşılmıştır. Bu yıllar arasında en fazla eserin yayınlandığı yıl 2009 (662 eser)'dir. Ayrıca bu yıllar arasında 13607 eser arasında çalışma türü olarak en fazla makale tercih edilmiştir.

13607 eser üzerinden yapılan inceleme sonrasında yazım dili olarak en çok İngilizce kullanılmıştır. Bu eserlerin yayınlandığı devletler noktasında da ABD ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca bu eserlerin yayınlandığı yayinevleri düzleminde de Cambridge University Press ön sıralarda olduğu görülmüştür.

Tüm bunların yanı sıra, 13607 eser arasında en fazla çalışma yayınlan kişinin de Petros C. Mavroidis olduğu tespit edilmiştir. Bu eserlerdeki anahtar kelimeler hususunda yapılan irdeleme neticesinde en fazla tekrar edilen kelimenin “World Trade Organization (WTO)” olduğu görülmüştür.

Ayrıca bu çalışma WOS üzerinden ulaşılan veriler üzerine inşa edilmiştir. Bu inşa sürecinde Scopus, Dergipark ve Ulusal Tez Merkezi gibi veri tabanlarında Dünya Ticaret Örgütü konusunda yayınlanmış olan çalışmalar dışarıda tutulmuştur. Bu durum aynı zamanda çalışmanın eksik tarafını da ortaya koymaktadır. Bu eksik dikkate alınarak, bu veriler ışında araştırmacılar aynı yöntemi dikkate alarak literatüre katkı sağlayacak çalışmalar meydana çıkarabilirler.

KAYNAKLAR

Akıl, A. (2021). Dünya ticaret örgütünün denetim sistemi ve kararlarına uyulmamasının müeyyideleri. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16(2), 365-387.

Alsan, Z. M. (1947). *Devletler Hukuku Dersleri*. Ankara: Siyasal Bilgiler Okulu Yayınları.

Ateş, D. (2012). *Uluslararası Örgütler: Devletlerin Örgütlenme Mantığı*. Bursa: Dora Yayıncılık.

Barham, E. (2003). Translating terroir: The global challenge of French AOC labeling. *Journal of Rural Studies*, 19(1), 127-138.

Benvenisti, E., & Downs, G. W. (2007). The Empire's new clothes: Political economy and the fragmentation of international law. *Stanford Law Review*, 60(2), 595-631.

Bloom, N., Draca, M., & Van Reenen, J. (2016). Trade induced technical change? The Impact of Chinese imports on innovation, IT and productivity. *The Review of Economic Studies*, 83(1), 87-117.

Brandt, L., Van Biesebroeck, J., Wang, L., & Zhang, Y. (2017). WTO accession and performance of Chinese manufacturing firms. *American Economic Review*, 107(9), 2784-2820.

Brandt, L., Van Biesebroeck, J., & Zhang, Y. (2012). Creative accounting or creative destruction? Firm-level productivity growth in Chinese manufacturing. *Journal of Development Economics*, 97(2), 339-351.

Büthe, T., & Milner, H. V. (2008). The Politics of foreign direct investment into developing countries: Increasing FDI through international trade agreements? *American Journal of Political Science*, 52(4), 741-762.

Çoşkun, E. (2024). Uluslararası örgütlerin yetkileri bağlamında andlaşma akdetme yetkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

Dang, J., & Motohashi, K. (2015). Patent statistics: A good indicator for innovation in China? Patent subsidy program impacts on patent quality. *China Economic Review*, 35, 137-155.

Dedeoğlu, B. (tarih yok). Uluslararası örgütlerin farklı sınıflandırma biçimleri . Erişim tarihi: 13.12.2024,
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/8096>

- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296.
- Dornik, E., Vidmar, G., & Žumer, M. (2005). Nursing education in Slovenia and its impact on nurses publishing in their professional journal. *Nurse Education Today*, 25(3), 197-203.
- Erdaş, O. (2023). Küreselleşme ve iklim değişikliği: Aktör olarak uluslararası örgütler. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Evren, S., & Kozak, N. (2014). Bibliometric analysis of tourism and hospitality related articles published in Turkey. *Anatolia*, 25(1), 61-80.
- Evans, G. & Newnham, J. (2007). *Uluslararası ilişkiler sözlüğü*. (Çev.: H. Ahsen Utku), İstanbul: Gökkuşe.
- Francois, J., & Hoekman, B. (2010). Services trade and policy. *Journal of Economic Literature*, 48(3), 642-692.
- Handley, K., & Limão, N. (2017). Policy Uncertainty, trade, and welfare: Theory and evidence for China and the United States. *American Economic Review*, 107(9), 2731-2783.
- Hanjra, M. A., & Qureshi, M. E. (2010). Global water crisis and future food security in an era of climate change. *Food Policy*, 35(5), 365-377.
- Helfer, L. R., & Slaughter, A.-M. (1997). Toward a theory of effective supranational adjudication. *The Yale Law Journal*, 107(2), 273.
- Horn, H., Mavroidis, P. C., & Sapir, A. (2010). Beyond the WTO? an anatomy of EU and US preferential trade agreements: beyond the WTO? *The World Economy*, 33(11), 1565-1588.
- Kim, J., & McMillan, S. J. (2008). Evaluation of internet advertising research: A Bibliometric analysis of citations from key sources. *Journal of Advertising*, 37(1), 99-112.

- Koopman, R., Wang, Z., & Wei, S.-J. (2012). Estimating domestic content in exports when processing trade is pervasive. *Journal of Development Economics*, 99(1), 178-189.
- Liu, Q., & Qiu, L. D. (2016). Intermediate input imports and innovations: Evidence from Chinese firms' patent filings. *Journal of International Economics*, 103, 166-183.
- Long, H., Liu, Y., Li, X., & Chen, Y. (2010). Building new countryside in China: A geographical perspective. *Land Use Policy*, 27(2), 457-470.
- Lu, Y., Tao, Z., & Zhu, L. (2017). Identifying FDI spillovers. *Journal of International Economics*, 107, 75-90.
- Lu, Y., & Yu, L. (2015). Trade liberalization and markup dispersion: Evidence from China's WTO accession. *American Economic Journal: Applied Economics*, 7(4), 221-253.
- Martínez-López, F. J., Merigó, J. M., Valenzuela-Fernández, L., & Nicolás, C. (2018). Fifty years of the *European journal of marketing*: A bibliometric analysis. *European Journal of Marketing*, 52(1/2), 439-468.
- Meerow, S., Newell, J. P., & Stults, M. (2016). Defining urban resilience: A review. *Landscape and Urban Planning*, 147, 38-49.
- Meray, S. L. (1956). Devletler hukukunda bazı terimler. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(4), 52-73.
- Michael DeLuca, K., & Peeples, J. (2002). From public sphere to public screen: Democracy, activism, and the "violence" of Seattle. *Critical Studies in Media Communication*, 19(2), 125-151.
- Pazarcı, H. (2020). *Uluslararası Hukuk*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Reçber, K. (2020). *Uluslararası Hukuk*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Rose, A. K. (2004). Do we really know that the WTO increases trade? *American Economic Review*, 94(1), 98-114.

Schnietz, K. E., & Epstein, M. J. (2005). Exploring the financial value of a reputation for corporate social responsibility during a crisis. *Corporate Reputation Review*, 7(4), 327-345.

Sell, S. K., & Prakash, A. (2004). Using ideas strategically: The Contest between business and NGO networks in intellectual property rights. *International Studies Quarterly*, 48(1), 143-175.

Shaffer, G. C., & Pollack, M. A. (2010). Hard vs. soft law: alternatives, complements, and antagonists in international governance. *Minnesota Law Review*, 94(3), 706-799.

Shih, Y., & Fang, K. (2004). The use of a decomposed theory of planned behavior to study Internet banking in Taiwan. *Internet Research*, 14(3), 213-223.

Simma, B. (2006). Of Planets and the universe: Self-contained regimes in international law. *European Journal of International Law*, 17(3), 483-529.

Steinberg, R. H. (2002). In the shadow of law or power? Consensus-based bargaining and outcomes in the GATT/WTO. *International Organization*, 56(2), 339-374.

<https://doi.org/10.1162/002081802320005504>

Subramanian, A., & Wei, S.J. (2007). The WTO promotes trade, strongly but unevenly. *Journal of International Economics*, 72(1), 151-175.

Sur, M. (2011). *Uluslararası Hukukun Esasları*. Ankara: BETA Yayıncılık.

Sweet, A. S., & Mathews, J. (2008). Proportionality balancing and global constitutionalism. *Columbia Journal of Transnational Law*, 47(1), 72-164.

Ünal, Ş. (2005). *Uluslararası Hukuk*. Ankara: Yetkin Yayınları.

Wade, R. H. (2003). What strategies are viable for developing countries today? The World Trade Organization and the shrinking of 'development space'. *Review of International Political Economy*, 10(4), 621-644.

Wang, H., He, Q., Liu, X., Zhuang, Y., & Hong, S. (2012). Global urbanization research from 1991 to 2009: A systematic research review. *Landscape and Urban Planning*, 104(3-4), 299-309.

World Trade Organization (tarih yok). The WTO. Erişim tarihi: 13.12.2024, https://www.wto.org/english/thewto_e/thewto_e.htm

Zhu, Q., & Sarkis, J. (2006). An inter-sectoral comparison of green supply chain management in China: Drivers and practices. *Journal of Cleaner Production*, 14(5), 472-486.

Zhu, Q., Sarkis, J., & Geng, Y. (2005). Green supply chain management in China: Pressures, practices and performance. *International Journal of Operations & Production Management*, 25(5), 449-468.

Zurn, M., Binder, M., & Ecker-Ehrhardt, M. (2012). International authority and its politicization. *International Theory*, 4(1), 69-106.

Zyoud, S. H., & Fuchs-Hanusch, D. (2017). A bibliometric-based survey on AHP and TOPSIS techniques. *Expert Systems with Applications*, 78, 158-181.